

Konstatēto problēmu pārskats,

pamatojoties uz problēmu izklāstu projekta Nr.4.3-24/NFI/INP-003 „Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju integrācija teritorijas plānojumā” nodevumu „Konceptijas un metodikas izstrāde īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu prasību integrēšanai vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos” (ID Nr. DAP 2014/10AK NFI), kā arī uz diskusijām konceptijas apspriešanas sanāksmēs un semināros:

1. Ilgs laiks, kas paiet no dabas aizsardzības plāna apstiprināšanas brīža līdz brīdim, kad juridiski stājas spēkā plānā iekļautie priekšlikumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijas funkcionālajam zonējumam un individuālajai aizsardzības un izmantošanas kārtībai, tajā skaitā nekustamā īpašuma tiesību aprobežojumiem.
2. Normatīvie akti neparedz dabas aizsardzības plāna aktualizācijas kārtību, nepieciešams noteikt dabas aizsardzības plāna daļu, kurai piemērojama cita (ātrāka un vienkāršāka) aktualizēšanas un apstiprināšanas kārtība. Nav izveidots dabas aizsardzības plānā iekļauto apsaimniekošanas pasākumu klasifikators, to iespējams veidot, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmā ietverto un nodevumā piedāvāto klasifikatoru.
3. Nav noteikta kārtība, kā normatīvajos aktos (vispārējos un individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos) noteiktie nekustamā īpašuma aprobežojumi un dabas aizsardzības plānos ietvertie priekšlikumi nekustamā īpašuma aprobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās tiek iekļauti pašvaldību teritoriju plānojumos.
4. Nav izstrādāta kārtība dabas aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu integrēšanai normatīvajos aktos un attīstības plānošanas dokumentos (Ministru kabineta noteikumos, vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos, teritorijas attīstības plānošanas dokumentos).
5. Pašvaldībām un pašvaldību darbiniekiem ir zema kompetence un nav pieejami pietiekami resursi dabas aizsardzības jomā, tajā skaitā dabas aizsardzības plānu ieviešanai. Pašvaldībām ir zema motivācija dabas aizsardzības interešu ievērošanai attīstības plānošanā.
6. Dabas aizsardzības plānu izstrādātāju kompetence nav pietiekama, lai dabas aizsardzības plānos tiktu iekļauts kvalitatīvs dabas vērtību apraksts un apsaimniekošanas zinātniskais pamatojums, kas kalpotu kā pamatojums lēmumu pieņemšanai stingrāka aizsardzības režīma un saimnieciskās darbības ierobežojumu noteikšanai.
7. Ir nepilnīga sistēma dabas aizsardzības plānu izstrādei nepieciešamo datu iegūšanai, tajā skaitā nav nodrošināta par valsts vai Eiropas Savienības finansējumu iegūto datu

izmantošana dabas aizsardzības plānu izstrādē bez maksas, kā arī ir nepietiekama pieejamo datu kvalitāte.

8. Dabas aizsardzības pārvaldei ir nepietiekama kapacitāte īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldības, apsaimniekošanas un kontroles jomā.

9. Apgrūtināta stingri reglamentētās dabas aizsardzības plānu izstrādes procedūras ievērošana, kas paredz sanāksmju, publikāciju termiņus un skaitu, kas nereti ir grūti salāgojami ar izpētes dabā termiņiem. Nepieciešama elastīgāka pieeja plānu izstrādes procedūrai, piemērojot to dažādām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategorijām, lielumiem un plāna izstrādes uzsākšanas laikam, vienlaikus nesamazinot sabiedrības un pašvaldības iespējas iesaistīties tajā.

10. Atsevišķas dabas aizsardzības plāna satura sadaļas tiek izstrādātas formāli, piemēram, teritorijas sociālekonomiskais raksturojums (nav pieejami dati īpaši aizsargājamo dabas teritoriju griezumā). Nav noteikts vai un kādiem citu jomu speciālistiem bez sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertiem, būtu jāiesaistās dabas aizsardzības plānu izstrādē dažādu kategoriju un lieluma īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

11. Visas prasības dabas aizsardzības plānu izstrādei iekļaujot Ministru kabineta noteikumos, tās nebūs piemērotas individuāli katras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna izstrādei. Šobrīd Ministru kabineta noteikumos nav paredzēts deleģējums Dabas aizsardzības pārvaldei sagatavot individuālu darba uzdevumu katras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna izstrādei.